

- Avisa Nordland-saken bør til Strasbourg

- Avisa Nordland-saken bør til Strasbourg

Høyesteretts kjennelse i saken mot Avisa Nordland bør prøves hos Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Hvorfor? Fordi den avviker fra norsk rettspraksis fra de siste 15 årene, skriver NRs generalsekretær Arne Jensen i [en kronikk i Avisa Nordland i dag](#).

Det hetere videre i kronikken: Den rettslige tvisten knyttet til Avisa Nordlands omtale av den såkalte kirurgisaken ved Nordlandssykehuset har vakt sterke følelser. Det er naturlig. Det dreier seg om viktige spørsmål for alle involverte; pasienter, publikum, presse, sykehuset og ? ikke minst ? for kirurgene. For den av dem som gikk til søksmål mot Avisa Nordland- Rastislav Kunda - er saken rettslig avsluttet med Høyesteretts kjennelse.

Spørsmålet er om den bør være det også for oss andre. Jeg håper ikke det. Til det er kjennelsen - etter mitt syn - for svakt fundert, og for prinsipielt problematisk. Den bryter, slik jeg ser det, med etablert norsk rettspraksis gjennom 15 år, hva gjelder ærekrenkelser i mediene. Derfor bør den sendes til menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg (EMD).

I 1999 fikk Bladet Tromsø medhold i EMD i at staten Norge brøt den europeiske menneskerettskonvensjonens (EMK) artikkel 10 om ytringsfrihet, da avis ble dømt for ærekrenkelser mot mannskapet på selfangstskuta «Harmoni». Det markerte innledningen på en kraftig omlegging av norsk rettspraksis hva gjelder ærekrenkelser.

Den kritiske journalistikken fikk større handlingsrom.

Høyesteretts kjennelse fra 2002 i saken mot Nordlandsposten og deres omtale av visse økonomiske forhold knyttet til den tidligere treneren for håndballklubben Junkeren er et godt eksempel på den «nye tid». Å lese den kjennelsen er som å gå inn i en helt annen verden enn å lese kjennelsen i saken mot Avisa Nordland.

Siden årtusensskiftet har da også norske medier blitt dømt for rettsstridige ærekrenkelser kun i et titalls saker.

Høyesteretts kjennelse i saken mot Avisa Nordland avviker fra denne linjen. I stedet for å se ANs omfattende, grundige og viktige journalistikk i sammenheng, fokuserer Høyesterett på to punkter; en spisset oppsummering i en lederartikkel og en uklar henvisning til dokumenter som man åpenbart mener avis burde sitert fra. Høyesterett ser enøyd på begrepet «uten grunn» i lederartikkelen fra mandag 28. juni og gjør det til en beskrivelse av hele ANs dekning av saken.

Etter mitt syn har ikke Høyesterett dokumentert, forklart eller sannsynliggjort at historien om Lillian Olsens møte med Nordlandssykehuset og brudd på reglene om funksjonsfordeling ville vært vesentlig annerledes om Avisa Nordland hadde gjort ting slik vi - delvis basert på gjetninger - må anta at Høyesterett mener avis skulle gjort det.

Historien er fortsatt som følger:

Lillian Olsen ble operert på mistanke om kreft i bukspyttkjertelen i juni 2009, en operasjon som ikke skulle vært utført ved Nordlandssykehuset.

Hun hadde ikke kreft, og i forkant av operasjonen var hun velfungerende og i fullt arbeid. Operasjonen, som flere eksperter kritiserte, medførte store komplikasjoner og flere reoperasjoner.

Avisa Nordland tilbød i god tid det som i presseetikken kalles samtidig imøtegåelse. Dette var

tilbud og forespørsler som ble avslått, noe som naturligvis også vanskeliggjorde det journalistiske arbeidet med saken og opplysningen av den.

Medienes omtale (i tillegg til AN hadde særlig VG en omfattende dekning av saken) førte til at to av sykehusets øverste ledere gikk av. Det ble foretatt betydelige endringer av rutinene. Lillian Olsen ble tilkjent pasientskadeerstatning, hvorav Nordlandssykehuset måtte betale maksimal egenandel.

I likhet med flere ledende mediejurister, mener jeg dommen mot Avisa Nordland innebærer et klart avvik fra gjeldende rettspraksis og kriteriene for å bli dømt for ærekrenkelser for journalistiske reportasjer med stor samfunnsinteresse.

Til tross for at dommene delvis trekker i ulike retninger, så gir dommen i den såkalte Schjenken-saken føringer i samme retning. Dette til tross for at Dagbladet ikke ble dømt for de journalistiske reportasjene, men kun for formuleringer i leder- og kommentarartikler.

Dagbladet-saken er allerede sendt til Strasbourg. Den bør få følge av dommen mot Avisa Nordland.

Blir de stående kan det være dårlig nytt for norsk journalistikk, norsk pasientsikkerhet og norsk helsevesen.

Arne Jensen, generalsekretær i Norsk Redaktørforening

2015.02.25

Nei
Nei